

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Levnet og Meeninger (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 82. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297658992/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Hævnjerrighed havt nogen Deel heri? – Jeg vilde ugjerne tiltroe mig, et Øyeblik, at have kundet tænke saa uædelt – Og har jeg vildet skade min Broder, ved at skaffe ham i en Tjeneste, som jeg selv saa glad gik i? – Dog at jeg har vildet tjene ham dermed, synes mig endnu urimeligere – Jeg vidste, at det skeede imod hans Villie – Jeg kunde neppe engang haabe, at han skulde opnaae saa gode Vilkaar, som jeg – – Overalt – dette Indfald blev saa hastig dannet og moednet i min Sjæl; at jeg ikke selv ret kan gjøre Rede for dets Udspring; og mit Hjerter var saa hurtigt i at forkaste og at rette det; at jeg derved allene tænker at have forjænt, at frikjendes for en strængere Undersøgelse deraf – Paa Veyen til mit Quarteer fandt jeg fleer og fleer Grunde, der overtydede mig om, hvor uædelt det var ikke allene at tvinge; men selv at overtale min Broder til at gaae i Krigen – Overtalelse var virkelig Tvang for ham – Men hvad kan gjøre os de bedste, de klogeste, de lykkeligste Handlinger behagelige, uden den Frihed, at kunde vælge og forkaste dem efter Tykke? – Burde jeg berove et Menneske, min Broder, min troe Stoldbroder denne Frihed? – Jeg havde, som mig syntes Tilladelse, at vove mit eget Hoved; men paa hvad Grund, havde jeg den at vove hans? – Og dog forestilte jeg mig, at en Kanon-Kugle meget let kunde rive det af ham – Hvilken nagende Samvittighed skulde det da ikke blive for mig? – Og han var min Moders Øyesteen – Hun skulde maaskee tilgive mig, om jeg selv mistede Arm og Been – men om han – – hun skulde forbande mig i sit sidste Øyeblik – – og med Ret – Han skulde desuden dog kun blive mig til Byrde – Alle disse Betragtninger hærkede mig i det Forsæt, ikke at tale et Ord til min Broder om den heele Sag, og at give Residenten Snak derfor anden Dagen –

Jeg kom hjem, spiste, drak, spillede og sov, som de andre Dage; uden at laade mig i det ringeste mærke med, hvor jeg havde været, eller, hvad min Hensigt var – Heller spurgte min Broder mig ikke derom – Dette bestyrker mig i min Formodning; at han virkelig ikke har handlet saa ærlig imod mig, som jeg imod ham – Uden Tvivl har han i det mindste haabet at dysse mig i Søvn, til jeg blev fanget i Reden; og saaledes at tvinge mig til at vende tilbage med ham – Hans Venlighed var i al denne Tid overdreven. Det har desuden altid været mig en naturlig Svaghed, mit i min største Activitet; i de mig meest magtpaaliggende Forretninger, og i dem jeg havde begyndt med den største Hæde, at blive hængende og glemme alting ved en god

Pleye, et got Glas Viin, og et got Selskab – Min Broder kunde let kjende denne Feyl hos mig – Og dersom jeg ikke i den ovenomtalte Morgentrette, var blevet saa opbragt og saavel underrettet om den overhængende Fare som jeg blev, saa var jeg dengang efter al Anseelse virkelig bleven fanget – Min Broder kunde haabe, at jeg af min naturlige Letsindighed havde glemt dette; og det loed, som om han haabede det – Vist er det, at vor Vert, med den største Beredvillighed og Hoflighed, i de faae Dage, som jeg endnu opholdt mig i Hamburg, loed os tilkomme alt det sædvanlige – Og det var vist ingen smaae Ting – Vi spiste daglig inset mindre, end sex Retter Mad, og levede overalt paa lige Foed med den beste Holsteenske Adel, som vi den korte Tid nød den Ære at omgaaes med – Verten havde, som jeg oventil erindrede, allerede engang havt os mistænkte – Og sandt at sige kunde han ikke vel andet end mistænke os – Men hvad havde da hævet denne Mistanke? – Hvorved var han paa nye blevet saa hofflig? – Dette synes at forudsætte; at min Broder mig uafvidende havde aabenbaret ham det heele Sammenhæng – Hvorledes det var, saa talte ingen til mig om den Sag; og jeg fandt det mig meget ubeleiligt og ufornødent at undersøge den nøyere – Jeg formodede deres Hensigter, men jeg vidste mine; og jeg loed mig det smage ret vel; i den Tanke, at enten man vilde lokke eller blot forstrække mig dermed, kunde min Stiffader, naar jeg var borte betale min Regning af min Fædrene-Arv –

Næste Dag gik jeg til Residenten – Jeg sagde ham i Hensigt til min Broder, at han uden Tvivl mig uafvidende maatte være reyst hjem, siden jeg ved al min Eftersøgning ikke kunde finde ham – Han syntes at troe dette – Han gav mig herpaa et Brev med et stort Segl for, til Herr Major Voss i Magdeburg – Han viiste mig en Skipper – Kaprain, som de kalde dem – der just var hos ham, og der om to Dage skulde bringe mig til Lentsen, hvor han lovede, at overlevere mig til Postmesteren, der videre skulde befordre mig – Alting blev fuldkommen aftalt –

Jeg fandt noget besynderligt; og folgelig efter min Tænketmaade noget meget fornøyleligt deri, at den Dag, da jeg skulde seyle til Preußen, om Morgenen; var just den samme, da vi om Eftermiddagen kunde vente Posten fra Kjøbenhavn – Endelig frembrod denne, saa inderlig ønskede Dag, som af sin Natur var, og ved en Hændelse blev en af de meest romanske i min Leve-Tid –